



Centraal Bureau voor de Statistiek

Tweede Kamer der Staten Generaal
Vaste commissie Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. de heer B. Smals, voorzitter
per email cie.vws@tweedekamer.nl

uw contactpersoon [REDACTED]
[REDACTED]@cbs.nl

ons kenmerk CSB-2023-049

bijlage(n) geen

onderwerp Vragen commissie VWS aan CBS openbaar gesprek dd. 16 maart 2023

datum 6 april 2023

Geachte heer Smals,

In het openbare gesprek met de vaste commissie VWS van de Tweede Kamer op 16 maart j.l. over het gebruik van data voor onderzoek naar de oorzaken van oversterfte werd het CBS om een nadere toelichting gevraagd op de stand van zaken rondom datatoegang op de remote acces omgeving van het CBS en over de kwaliteit van de gerapporteerde aantallen overledenen aan COVID-19. In deze brief ga ik daarop in.

Het CBS heeft zich sinds de uitbraak van de COVID-19 pandemie sterk ingezet om relevante databronnen voor de uitvoering van onderzoek naar COVID-19 en oversterfte beschikbaar te maken voor onderzoek. Sinds begin 2023 beschikt het CBS over vaccinatiegegevens en positieve COVID-19 testresultaten tot en met eind 2021. Het CBS maakt bij de uitvoering van onderzoek zelf gebruik van deze databronnen en heeft deze evenals andere relevante databronnen ook onder voorwaarden beschikbaar gesteld voor externe onderzoekers via de remote acces omgeving. Naar onze mening zijn hiermee de eerdere belemmeringen om toegang te krijgen tot deze specifieke databronnen, vaccinatiegegevens en COVID-19 testgegevens, opgelost. Diverse onderzoekers maken in het kader van het onderzoek naar oversterfte voortvloeiend uit de motie van Kamerlid Omtzigt inmiddels gebruik van deze data.

Het gereed maken van de data en verlenen van toegang in de remote access omgeving vergt een aantal werkzaamheden. Het CBS is op grond van de Beleidsregel Taakuitoefening CBS verplicht om voor deze werkzaamheden de integrale kostprijs in rekening te brengen. Ook een beperkt aantal databronhouders brengt een vergoeding voor de kosten die zij moeten maken om de data ter beschikking te stellen, in rekening. Steeds vaker merkt het CBS dat gebruikers de kosten als belemmerend ervaren bij het uitvoeren. Om die reden heeft het CBS in zijn Meerjarenprogramma opgemerkt dat het CBS de toegang tot data als publieke voorziening beschouwt waarvan de toegankelijkheid niet door hoge kosten belemmerd zou mogen worden. Ook in het geval van onderzoek op vaccinatie en testdata zijn deze zorgen door onderzoekers geuit.

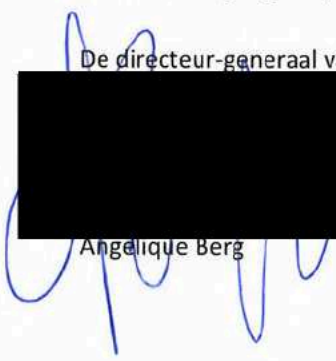


Vervolgblad 1 behorende bij brief CSB-2023-049 van 6 april 2023

Daarnaast is in het gesprek door het CBS aan de heer Van Haga toegezegd de kwaliteit van de gerapporteerde aantallen personen die zijn overleden aan COVID-19 nader te bekijken. De heer Van Haga vroeg in welke mate de automatische codering van doodsoorzaken kan hebben geleid tot foutpositieve of foutnegatieve COVID-19 overlijdens. Bij aanvang van de COVID-19 pandemie zijn door de World Health Organization (WHO) richtlijnen opgesteld voor het registreren van een overlijden van een persoon aan COVID-19. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen een overlijden aan vermoedelijke en vastgestelde COVID-19. Wanneer artsen op basis van het klinisch beeld van een patiënt een sterk vermoeden hebben van een overlijden aan COVID-19 wordt een vermoedelijk COVID-19 overlijden geregistreerd. In het geval klinische testen een COVID-19 besmetting bevestigen wordt een vastgesteld COVID-19 overlijden geregistreerd. Meldingen van vermoedelijk COVID-19 overlijden kwamen in beperkte mate voor in de eerste COVID-19 golf. Daarna was er voornamelijk sprake van vastgestelde COVID-19 overlijdens. Tot eind 2022 zijn alle doodsoorzaakverklaringen met een vermelding van COVID-19 handmatig geanalyseerd en verwerkt om er zeker van te zijn dat deze casussen op zorgvuldige en correcte wijze in de doodsoorzakenstatistiek worden opgenomen. Het CBS heeft geen aanwijzingen dat er sprake is van een onder- of overrapportage van het aantal personen dat aan COVID-19 is overleden en vertrouwt op de deskundigheid en professionaliteit van artsen bij het vaststellen van de doodsoorzaak van een overleden persoon.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht uw commissie naar aanleiding hiervan nadere vragen hebben, dan verneem ik dat graag.

Met vriendelijke groet,


De directeur-generaal van de statistiek,

Angélique Berg